

Bachát László „A gúnynev néhány kérdése” című igen érdekesnek ígérkező előadása az előadók távolléte miatt elmaradt.

Érdekességként megemlíthető, hogy a III. munkabizottságban egy lipcsei előadó, Gabriele Lubér -- aki egyetemi tanulmányait az ELTÉ-n végezte -- előadásában kísérletet tett Tolna megye helyneveinek rendszerezésére R. Srámek logikai-szemantikai modellje alapján.

E rövid áttekintésből is látható, hogy a magyar kutatók szinte majdnem minden munkabizottságban szerepeltek. Előadásaik a nemzetközi közvélemény előtt elismerést vívtak ki. Remélhetőleg a jövőben ez a kongresszus is újabb eredmények elérésére ösztönzi őket és mindazokat, akik ezen a területen munkálkodnak. Példaként állhat előttünk a kongresszus legidősebb résztvevője, a 93 éves bolgár Thomas Thomov professzor, aki nemcsak a vitákban vett részt, hanem még előadást is tartott.

VINCZE LÁSZLO

NÉVTANI ADATOK AZ ALUTA SZÁMAIBAN

ALUTA I--XIII. /1969--1981/

A Kovászna megyei Múzeum /Sepsiszentgyörgy/ évkönyveiben több, a névtanosokat is érdeklő tanulmányra bukkanhatunk. Az alábbi ismertetésben igyekszem ezeket mind megemlíteni. A névtani közlések színvonala igen eltérő és hangtani jelöléseket nem tartalmaznak.

ALUTA II. 1970 /Két részben jelent meg: I. 438p, II. 219p/

VÁMSZER GÉZA: Kézdivásárhely különleges települési formája. 387--405p.

PÉTER SÁNDOR: A térszínformánév kutatás történetének rövid áttekintése. 283--294p.

ALUTA III. 1971.

VÁMSZER GÉZA: Csíkszereda településtörténete és különös települési alakja. 303--322p.

ALUTA VI--VII. 1974--1975

KISGYÖRGY ZOLTÁN: Kovászna megye északnyugati részének ásványvizei és gázömlései. 425--430p. + 1 térképvázlat

A közlésnek hiányossága, hogy a szerző nem különíti el a népi neveket az általa adottaktól.

KOCSIS LAJOS: Jobbágyfalva helynevei. 313--317p + 2 térképvázlat

Mai neve Valea és Maros megyében a Nyárád mentén található. A szomszédos Nyárádszereda és Andrásfalva névanyaga megtalálható: Benkő Loránd: A Nyárádmente földrajzi nevei. Adattár. Magyar Népnyelv VI. 1947--49. Debrecen, 1949. /30. Nyárádszereda 158--159p. 32. Nyárádandrásfalva 159--160p./

A szerző kül- és belterületi térképvázlatot ad, de a számokat a szövegben nem közli, csak a jegyzetekben említi meg, hogy „*/ A vázlatokon lévő számozás megfelel a szövegben közölt sorrendnek” /317p./. Valójában itt a szerző által feladott rejtvénnnyel van dolgunk, melynek a megfejtése hiányzik.

A szerző szerint „A faluban és határában jelenleg 125 elnevezést lehet felsorolni, ...”

SZÉKELY ZSÓFIA: Ikafalva földrajzi nevei. 319--329p /3 vázlat-tal/

A vázlatokon -- melyek gyengére sikeredtek -- tünteti fel a neveket, ezért mellőzi a számozást. 124 élő és 44 „levéltári” nevet közöl /327p./

CSIA ERNŐ: Dr. Árvay József /1916--1975/. 401--402p /arcképpel/

A megemlékezés értéke, hogy Árvay József munkásságát is ismerteti. A kéziratban maradt munkák között az alábbi érdekességek találhatók:

A széki helynevek

A gyergyói-medence történeti és jelenkori helynevei

Nyikó-menti személynevek

ALUTA VIII-IX. 1976--1977.

KISGYÖRGY ZOLTÁN: Kovászna megye ásványvizei. 171--180p /2 térképvázlattal/

Az előző évkönyvben közölt tanulmány folytatása.

SZÉKELY ZSÓFIA: Csíkmadaras földrajzi nevei. 413--417p.

/1 vázlattal/

A település mai neve Mădăraș /Hargita megye/. Kb. 130--140 nevet közöl. Egyszerű felsorolás, néhol a fekvésre való utalással.

BERDE MÁRIA: Zalán és Feldoboly helynevei. 419--433p

/4 térképvázlattal, melyeket Kisgyörgy Zoltán rajzolt/

A színvonalas tanulmány Zalánból 186, Feldobolyból 184 helynevet közöl betűrendben /zárójelben szerepel a térképi szám/.

BÁLINTH GYULA: Adatok Kovászna megye népességéhez és népesedéséhez. 111--119p. Kovászna megye történeti helységnévtára /Kivonat/ 120--125p + 1 térkép

ALUTA X--XI. 1978--1979.

GYÖRBÍRÓ PÁL--Imreh Barna--Kisgyörgy Zoltán: Sepsiszentgyörgy helynevei. 295--343p + 2 térkép /+ 1 térkép a szövegben/

Az eddig megjelent évkönyvek hasonló tanulmányai közül ez a legszínvonalasabb. A közölt térképek hazai viszonyaink között az élvonalba tartoznának /sokkal jobbak, mint amelyek hazánkban a megyei és járási kötetekben idáig megjelentek, annak ellenére, hogy nem adja a külterület határvonalait /csak egy áttekintő vázlaton/ és kisebb ellentmondások is találhatók az egyes térképek között/. Az „A” térkép a belsőségről, „B” a mezőről, „C” az erdőterületről készült. Feltüntetik a dűlőket is. A kiterjedést nyilazással jelzi. A nevek betűrendben követik egymást. A név után a térképi betű és számjel található, majd régi említései /évszám és névalak/. A 16. sz. jegyzet közli a címszóként nem szereplő régi utcaneveket és az újonnan keletkezett utcák magyar nevét az utcák mai /térképi/ számjével. A tanulmányt számszerinti mutató zárja. Számszerint 645 név található, de a szerzők szerint „.... mintegy ezer helynévvel számolhatunk ebben a gyűjteményben. /296.p./. Az elérhető forrásokat igye-

keztek hasznosítani a történeti névanyag gyűjtésénél, a mai anyag összeszedésénél pedig 19 adatközlő segítette munkájukat. A mai állapotnak megfelelően Szemerja névanyagát is közlik.

ALUTA XII--XIII. 1980--1981.

BINDER PÁL: Adalékok a középkori Sepsiszek és a környező területek történelmi földrajzához. 55--68p.

„Módszerünk főleg a középkori oklevelekben szereplő helynevek elemzése volt, de ugyanakkor szeretnénk ismertetni a szászsebesi székelyek kérdésével foglalkozó újabb szász történelmi kutatások eredményeit is.”

A tartalom:

- I. Szászsebes és a sebesi /sepsi/ székelyek
- II. A Székföld rövid ismertetése
- III. A brassói ispánság és Sepsi-szék közötti határ kérdésköre
- IV. Az 1224-ben említett Boralt és Barót azonosításának kérdése.

IMREH BARNA: Alsórákos földtani képe, ásványi kincsei, turisztikai nevezetességei. 299--328p /két térképvázlattal/

A tanulmányban sok földrajzinév található. A térképvázlatok egy földrajzineves tanulmányhoz készült térkép részeknek tűnnek. A szerző közli: „.../ferde zárójelben levő számok a határtérképen az illető helynév által jelölt terület elhelyezkedését tüntetik fel/...”. A település mai neve: Racoș /Brassó megye/

MOHR MIKLOS

NÉVTANI JELLEGŰ ÍRÁSOK A SOMOGY MEGYEI IDŐSZAKOS KIADVÁNYOKBAN

Ismertetésemhez az 1970 óta rendszeresen megjelentetett somogyi folyóiratokat /Somogy, Somogyi Honismereti Híradó/ és a levéltári évkönyv köteteit néztem át. Egyéb somogyi periodikákban általában nem jelennek meg névtani írások.